

A gázömlések oka és megakadályozása.

SZEGED, november 6.
(Saját tudósítónktól.)

A gázzal irunk, nem annyira világitó, mint inkább az emberölő, a fojtogató gázzal, mely ráfekszik a lakások, szobák, utcák és mindenemű helyiségek levegőjére és esetenként megöli az alvó embereket, mint ahogyan ez legutóbb is történt. Munkatársunk illetékes helyen érdeklődött aziránt, hogy mi a közelebbi oka a tömeges gázömlésnek és hogyan lehetne azt megakadályozni?

Köztudomású, hogy a gázgyár is fa és más a gáztermeléshez szükséges anyagnak híján van. Ebből következik, hogy a gázgyár most nem képes gázt szolgáltatni, a gázcsöveket, csövezetéseket azonban a gyár mégis néhány milliméteres nyomás alatt tartja. Erre azért van szükség, hogy így megakadályozhassák, hogy a csövekbe levegő jusson. Ha a csövekbe levegő jutna, úgy könnyen következik be *robbanás*, de másrészt, a levegőnek a csövezetésekből való kitisztítása igen sok munkát okozna. A közönség persze az itt felsorolt szakszerű adatok felől tájékozatlan és nyitva hagyja a gázcsapokat. Csak később vehető észre mégis, hogy ömlik egy kis gáz, mely hosszabb idő leforgása alatt mérgező hatású. Gyakran előfordul, hogy az így nyitvahagyott gázcsap mellett elalszanak, aminek azután halálos kimenetele szokott lenni. Megjegyzendő még, hogy emeleti helyiségekben gyakrabban észlelhetni gázszagot, aminek az a magyarázata, hogy a gáznak fölfelé erősebb a nyomása.

Tanácsos lenne, ha az itt említett megfontolásával nagyobb elővigyázatot tanúsítanának, mert valószínű, hogy a téli folyamán sok mizériával kell megküzdünk és a közönség figyelmetlensége sok emberáldozatot szedhetne.

Látogatások a szegedi kultúra tényezőinél.

III. A Somogyi-könyvtárban.

SZEGED, november 6.
(Saját tudósítónktól.)

A Somogyi-könyvtárt se tudják futni az idén, de azért az igazgatói irodában tovább folyik a gyűjtés, rendezés, katalogizálás serény, komoly, nyugodt szakszerű munkája. A csonka ország legnagyobb vidéki könyvtára már százezer kötetet számlál és bár szerényebben, mint az utóbbi években, ma is napról-napra gyarapodik. Nem annyira abból a tulságosan szerény összegről, amely hivatalosan rendelkezésre áll és amelyből ma talán egy nagy francia vagy angol tudományos folyóiratra se telnek, hanem önkéntes adományokból, örökösödés útján és mecenások buzgó támogatása révén. Legutóbb Szabados János, Kálmány Lajos, Kovács János, Eisenstein Jakab könyvtárait szerezte meg a Somogyi-könyvtár és a volt francia városparancsnok is rendkívül értékes műveket (francia klasszikusokat) juttatott a szegedi bibliothekának. Az iroda asztalán ott fekszik a nagy *vendégkönyv*. Az utolsó esztendő történetét lehetne kiolvasni belőle az illusztris és kevésbé illusztris nevekből, amelyeket ez a könyv megörökített. Franchet d'Esperay generálistól Haller Istvánig majd mindenki megfordult itt, aki a legújabb magyar történelemben tényező volt, idegen megszállók és kizsákmányosok, tábori lelkészek és természetvizsgálók.

A szeretetreméltó „házikisasszony”, *Fischof* Ági könyvtáros kalauzoi bennünket. Ennek a hatalmas könyvtárnak minden csínja-binját érti, minden zegét-zugát ismeri. Berlinben tanulta a bibliotekárius tudományt és művészetet az első mesterektől, maga is szerelmese a könyveknek, pontos, gondos hivatalnok és még valami: finom és rajongó artisztikus lélek. Elmondja, hogy a nyáron még igen sokan látogatták a könyvtárt, különösen a mindkét nembeli fiatalság, bár azelőtt még nagyobb volt az olvasási kedv. Hogy mit olvasnak az emberek? Ma nincsen olyan egységes érdeklődés, mint például a forradalom idején a szociológiai művek iránt, ma mindenfélét olvasnak. Új könyvet igen nehéz beszerezni, kivált külföldi munkát. A folyóiratok nagyon megfogyatkoztak, egyre-másra szűnnek be anyagi és egyéb okok miatt. A régi könyvek is kopnak, rongálódnak, ami részben nem is olyan tragikus, sőt bizonyos tekintetben örvedetes jel: olvassák őket!

A Somogyi-könyvtár igazgatói

irodájában a főhelyen függ az érdekes alapítónak: *Somogyi Károly* kanonoknak arcképe. Ez a derék, tudós ember nem is volt szegedi, mégis nekünk szánta hosszú évek során gyűjtött gazdag és ma már felbecsülhetetlen értékű könyvgyűjteményét. Rendkívül széles érdeklődésű olvasó lehetett ez a bölcs és nemes régi kanonok: bár a teológia uralkodik a könyvei között, a mágiától a modern kémiaiáig mindenféle tudomány irodalma helyet talált a könyvtárban. Persze a ma már kisednek látszó mag merész sudárba szökken az alapító halála óta, Reizner, Tömörköny, de különösen Móra Ferenc igazgatása alatt egyre jobban gyarapodott, a legmodernebb tudományos igényeknek is megfelelővé vált a kulturpalota javarészt betöltő óriási terjedelmű könyvanyag. Különösen a folklóre és a művészettörténet és természetesen a magyar tudomány és irodalom van gazdagon képviselve.

Bemegyünk a nagy, hideg olvasóterembe, amely az őszi nap világosságában is olyan rejtelmes varázsu: az emberi gondolat és érzés leydeni palackja: tudósok és írók, próféták és poéták, minden kor és nép legjobbjai és legbölcsőbbjei virrasztanak és várnak a polcokon, verseskönyvek és szótárak, lexikonok és térképkartonok, bibliák és dekameronok a maradandóság nyugalmával pihennek egymás mellett. Végignézek az Akadémia kiadványainak megfakult piros, zöld, barna uniformisán, amelyekben Mommsen és Ranke, Sainte Beuve és Walter Pater, Nisard és Taine, Dante és Carlyle rejtőznek és tekintetem megakadt az egyik asztal végén, ahol diákkorom legszebb, legtermékenyebb óráit töltöttem és a hála és meghatottság érzésével hagyom el a hideg, csöndes, komoly termet, amely várja az új fiatalságot, a tudás és költészet örök forrásaival.

VARGA MIHÁLY kötél-
gyárosnál Szeged
Telefon 469. 226. Aradi-utca 4.
Mindennemű
kötélárú, zsinag, zsák, ponyva
és háló gyári áron kapható.

MEGNYILT
a kóser vágott
baromfi kereskedés,
ahol állandóan kapható egész tisztított
liba és kacsa, valamint hus nyersen és
sülve, tepertő, máj és libaszir. **ROSENER**
Horváth Mihály-utca 7. szám. 325

Mindenfajta **Cigaretta hüvelyek**,
cigaretta papirok, füzetek, író- és rajz-
szerek legolcsóbb nagybani áron.

**Szépirodalmi, technikai és
szakkönyvek, Ifjúsági iratok,**

Rózsavölgyi és Bárd **Karácsonyi
albumok** már kaphatók 341

KOVÁCS HENRIK
könyv- és papirkereskedésében
SZEGED,
Kölcsey-utca 4. Telefon 10-48.

**Tárgyalnak
az új osztrák kormányról.**

BÉCS, nov. 6. (M. T. I.) Az új kormány alakítására vonatkozó tárgyalásokat tegnap este Dinghofernél, a volt nemzetgyűlés elnökénél megbeszélés vezette be, amelyen a keresztényszocialista és a nagynémet pártok vezetői vettek részt. A tárgyalásnak pusztán informatív jellege volt. A keresztényszocialisták képviselői kifejtették az alakítandó kormány gazdasági programjának alapelveit a maguk felfogása szerint.

Azt a kérdést, hogy tisztán szak-kormányt, vagy pedig némi parlamentáris színezettel bíró vegyes gazdasági kormányt alakítsanak-e, véglegesen még nem tisztázták. A tegnapi tárgyalás eredményeként azonban annyit meg lehet állapítani, hogy a hangulat kizárólag szakemberekből álló kormány felé hajlik.

TELEFON: Igazgatóság 455. **KORZÓ-MOZI** TELEFON: Pénztár 11-85.

Szombaton, vasárnap és hétfőn, november 6, 7. és 8-án

Az évad uralkodó filmje!
CEZARINA!

VI-ik folytatás, befejező, 8-ik rész:

MAUD GREGAARDS BOSSZÚJA.
A főszerepben: MIA MAY.

Előadások kezdete: hétköznapokon fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.
vasárnap fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Kiterjesztették a vasuti kedvezményt.

— Szabályozták a kocsi-
osztályok használatát. —

BUDAPEST, november 6.
(Magyar Távirati Iroda.)

A minisztertanács folyó évi október hó 27-én tartott ülésében hozott határozatával a köztisztviselők vasuti kedvezményeit 1921. évi január 1-étől kezdődőleg újabb kategóriákra terjesztette ki. Ezen kiterjesztés által, a családtagokat is beleszámítva, az ezidőszerinti 145.000 igényjogosulton kívül, mintegy újabb 120.000 személy jut vasuti kedvezményhez.

Az újabb kategóriák a következők:
1. A rendezett tanácsú városok nyugalmazott tisztviselői, továbbá ugy a tényleges szolgálatban álló, mint a nyugdíjazott városi tisztviselők családtagjai, 2. nyugalmazott községi és körgyógyók és ugy tényleges szolgálatban álló, mint a nyugalmazott községi körgyógyók és családtagjai, 3. a nem állami iskolák nyugdíjazott tanszemélyzete és ugy a tényleges szolgálatban állóknak, mint a nyugalmazottaknak családtagjai, 4. a vármegyei és városi törvényhatóságoknál, nemkülönben a rendezett tanácsú városoknál rendszeresített állásban véglegesen alkalmazott al-tisztek és szolgálk, valamint ezek családtagjai, 5. törvényhatósági ut-biztosok és azok családtagjai, 6. MÁV gépgyár és díósgyári vasgyár nyugbérés munkásai és azok családtagjai, 7. államhivataloknál, továbbá törvényhatóságoknál és rendezett tanácsú városoknál alkalmazott állandó dijnokok, kezelők és kezelő-nők saját személyüket illetőleg, 8. postamesterek, postamesternők saját személyüket illetőleg, 9. lelkészkedő papság, továbbá felekezeti iskolák lelkészigazgatói és hitoktatói, azzal a korlátozással, hogy a lelkészkedő papság csak hivatalos utazásokra esetről-esetre és csakis saját személyére egyházmegyéjük, illetve egyházközségük területén.

Ugyanez alkalomból szabályozták a kedvezményes áron való utazásra jogosultak részéről igénybevehető vasuti osztályok használhatóságának kérdése is és pedig olyképen, hogy az állami tisztviselők, akik I—VII. fizetési osztályokba tartoznak és azok családtagjai bárminő kocsiosztállyal utazhatnak, a VIII—IX. fizetési osztályba tartozók és azok családtagjai a II—III. kocsiosztály és végül a többi alkalmazottak a III. kocsiosztály használatára jogosultak.

13-33 a SZEGED telefonszáma.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: *Mágnás Miska*, operett. Bérletszünet.

Vasárnap délután: *Obsitos*, daltjáték.

Vasárnap este: *Szökött katona*, népszínmű. Bérletszünet.

Hétfő: *Peleskei nótárius*, énekes bohózat. Bérletszünet.

Kedd: *Csitri*, vígjáték. *Palágyi Lajos* felléptével. Bérletszünet.

Szerda: *Mágnás Miska*, operett. Bérletszünet.

Csütörtök: *Nikolaj*, színmű. *Palágyi Lajos* felléptével. Premierbérlet B) 12.

Péntek: *Nikolaj*, színmű. *Palágyi Lajos* felléptével. Premierbérlet A) 12.

Szombat: először: *Cigánygrófné*, operett. Premierbérlet A) 13.

Vasárnap délután: *Szökött katona*, népszínmű.

Vasárnap este: *Cigánygrófné*, operett. Bérletszünet.

Hétfő: *Cigánygrófné*, operett. Premierbérlet B) 18.